POLSKIE SPOTKANIE SEKTORA OCHRONY | POLAND PROTECTION SECTOR MEETING

Notatki ze spotkania 23 kwietnia 2026

Meeting Minutes – 23 April 2026

Temat spotkania :Meeting subject:	Miesięczne Spotkanie Sektora Ochrony w Polsce | Monthly Protection Sector Meeting
Czas I miejsce |Time/ location:	2pm (Hybrid: online/conference room)
Przewodniczący |Chaired by:	UNHCR, HNLAC
Protokolant|Minutes prepared by:	UNHCR
Uczestnicy | Participants:	HNLAC, UNHCR, UNICEF, IOM, WHO, SIP, We Are Monitoring, OVUM, JRS, KIND, R2P, ICRC, PCK, US Embassy in Warsaw, Migrant Info Point Krakow, VELA, Plan International, Urząd Miasta Stołecznego Warszawy, Caritas Lublin, Patchwork, Centrum Praw Kobiet, Fundacja Zustricz, ADRA, MOST Katowice, Fundacja Polki Mogą Wszystko (54 participants)
Agenda:	Agenda PL 1. Aktualne informacje UNHCR na temat ustawy wygaszającej (Phasing-out Act) – kluczowe zmiany od ostatniego spotkania oraz dyskusja (UNHCR) 2. Zmiany prawne na granicy polsko-białoruskiej oraz detencja (Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć) 3. Ogólny przegląd sytuacji na granicy polsko-białoruskiej i obserwacje z monitoringu (We Are Monitoring) 4. Sytuacja dzieci bez opieki (Stowarzyszenie Interwencji Prawnej) 5. Dyskusja ENG 1. UNHCR update on the Phasing-out Act – key changes since the last meeting and discussion (UNHCR) 2. Legal developments at the Polish-Belarusian border and detention (Halina Nieć Legal Aid Center) 3. General overview of the situation at the Polish-Belarusian border and monitoring observations (We Are Monitoring)

	4. Situation of unaccompanied children (Association for Legal Intervention) 5. Discussion
AGENDA POINT	**DYSKUSJA | DISCUSSION**

Agenda point 1	**1. Aktualne informacje UNHCR na temat ustawy wygaszającej (Phasing-out Act) – kluczowe zmiany od ostatniego spotkania oraz dyskusja | <u>UNHCR update on the Phasing-out Act – key changes since the last meeting and discussion (UNHCR)</u>** **PL** • **UNHCR:** 16 kwietnia 2026 r. UNHCR Polska przedłożyło za pośrednictwem Ministerstwa Zdrowia listę pytań (w języku polskim) od agencji ONZ do poszczególnych resortów (Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji) przed zaplanowanym na 17 kwietnia 2026 r. spotkaniem międzyresortowym w sprawie ustawy wygaszającej. Przedłożona lista była wynikiem dyskusji podczas spotkania szefów agencji i stanowi kompilację pytań od UNHCR oraz pytań przekazanych przez IOM (Międzynarodową Organizację ds. Migracji), WHO (Światową Organizację Zdrowia) i SIP (Stowarzyszenie Interwencji Prawnej). Pytania dotyczą interpretacji nowych przepisów, praktyk administracyjnych, a także zawierają sugestie rozwiązań, które mogłyby pomóc w ograniczeniu ryzyk związanych z ochroną osób w najtrudniejszej sytuacji. • **Patchwork (NGO z Krakowa):** Poinformowało, że ma pod opieką 300 rodzin, z czego niemal połowę stanowią samotne matki wychowujące dzieci z niepełnosprawnościami. Zwrócono uwagę na bardzo dużą liczbę codziennych zapytań dotyczących dostępu do opieki zdrowotnej, a także na brak możliwości zapewnienia opieki nad dziećmi dla samotnych matek na czas ich pobytu w szpitalu. • **Caritas Lublin:** Zgłosiło przypadek beneficjentki, której ciągłe leczenie onkologiczne rozpoczęło się przed 5 marca. Mimo że musiała kontynuować leczenie 17 kwietnia, z niedawnej interpretacji prawnej wynika, że ubezpieczenie obejmuje wyłącznie osoby objęte opieką ciągłą w warunkach szpitalnych. Zidentyfikowano dwa potencjalne rozwiązania: przeniesienie jej emerytury/renty (co może potrwać 6–7 miesięcy) lub wykupienie dobrowolnego ubezpieczenia w NFZ. NFZ odmówił jednak objęcia jej ubezpieczeniem, ponieważ jej emerytura/renta nie została jeszcze przeniesiona. W przypadku odmowy ze strony NFZ zalecono beneficjentom występowanie o pisemne oświadczenie zawierające odmowę oraz jej szczegółowe uzasadnienie. • **Polski Czerwony Krzyż (PCK):** Wyraziło zaniepokojenie licznymi problemami związanymi z zakwaterowaniem w ośrodkach zbiorowego zakwaterowania. Ponadto wiele osób nie jest w stanie uzyskać ważnych dokumentów podróży z powodu barier finansowych. Istnieje duża niepewność co do statusu osób, którym nie uda się uzyskać nowej dokumentacji do 1 września. • **IOM (Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji):** Zaleciło kontaktowanie się z nimi w sprawie wsparcia finansowego dla osób o szczególnych potrzebach, które nie mogą pokryć kosztów związanych z wyrobieniem nowych dokumentów podróży.

	• **Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć:** Podkreśliło, jak ważne jest zabezpieczenie ważnych dokumentów podróży przed 31 sierpnia; niedopełnienie tego obowiązku może skutkować utratą statusu ochrony czasowej (UKR). ENG • UNHCR Poland submitted on 16.04.2026 a list of questions (in Polish) from UN Agencies to Ministries (MoH, MFLSP, MoI) through the Ministry of Health ahead of the inter-ministerial meeting on the Phasing Out Act scheduled for 17.04.2026. The list submitted was a result of a discussion during the Heads of Agencies meeting and contains a compilation of questions from UNHCR and questions shared by IOM, WHO and SIP. They concern the interpretation of the new provisions, administrative practices, and contain questions and suggestions for solutions that could help reduce protection risks for the most vulnerable individuals. • **Patchwork (Krakow-based NGO):** Reported they have 300 families under their care; nearly half are single mothers raising children with disabilities. They highlighted a high volume of daily requests regarding healthcare access, as well as the lack of childcare options for single mothers during hospital stays. • **Caritas Lublin:** Reported a case involving a beneficiary whose continuous oncology treatment began before March 5. Although she needed to continue treatment on April 17, a recent legal interpretation suggests coverage only applies to those receiving continuous care within a hospital setting. Two potential solutions were identified: transferring her pension (which can take 6–7 months) or purchasing voluntary NFZ insurance. However, the NFZ refused her insurance because her pension had not yet been transferred. It was recommended that in cases of NFZ refusal, beneficiaries should request a written statement detailing the refusal and the specific reasoning behind it. • **Polish Red Cross (PCK):** Expressed concerns regarding numerous issues with accommodation in collective sites. Additionally, many individuals are unable to obtain valid travel documents due to financial barriers. There is significant uncertainty regarding the status of those who fail to obtain new documentation by September 1. • **IOM:** Recommended contacting them regarding financial support for individuals with specific needs who cannot afford the costs associated with new travel documentation. • **Halina Nieć Legal Aid Centre:** Emphasized the importance of securing valid travel documentation before August 31; failure to do so could result in the loss of temporary protection status (UKR).
Agenda point 2	**2. Zmiany prawne na granicy polsko-białoruskiej oraz detencja (Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć)** **PL** Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) przedłużyło obowiązywanie strefy buforowej na granicy polsko-białoruskiej o kolejne 90 dni, na okres od 6 marca do 4 czerwca 2026 roku.

- **Rada Ministrów (RM)**, za zgodą Parlamentu, przedłużyła czasowe zawieszenie prawa do azylu na granicy z Białorusią o dodatkowe 60 dni, tj. od 22 marca do 21 mianowicie do 21 maja 2026 roku.
- **Potwierdzono sześć przypadków deportacji** osób ze „śladem białoruskim" (które trafiły do Polski przez Białoruś), w tym trzy do Afganistanu. Co istotne, jedna z deportacji odbyła się pomimo zastosowania przez Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPCz) środka tymczasowego (*interim measure*).
- W związku z brakiem możliwości składania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, **okresy detencji (pobytu w strzeżonych ośrodkach) zostały wydłużone do 18 miesięcy**, co prowadzi do dużego przeludnienia w ośrodkach strzeżonych.
- Odnotowano przypadki **arbitralnego stosowania detencji na lotniskach**, co dotyka zarówno osoby ubiegające się o azyl, jak i osoby objęte procedurą dublińską.
- W ciągu ostatnich dwóch kwartałów Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć (HNLAC) w Przemyślu, dzięki wykorzystaniu różnych ścieżek prawnych, doprowadziło do **zwolnienia ze strzeżonych ośrodków 25 osób**pochodzących z krajów Rogu Afryki oraz 12 osób z Afganistanu.
- Służby prowadzą **postępowania w sprawie nielegalnego przekroczenia granicy**, również na granicy polsko-niemieckiej. Wielu cudzoziemców pozostaje bez reprezentacji prawnej i nie posiada wiedzy na temat tych procedur.
- Zarzuty karne lub wyroki skazujące są wykorzystywane jako **podstawa do odmowy udzielenia ochrony międzynarodowej**.

ENG

Legal developments at the Polish-Belarusian border and detention (Halina Nieć Legal Aid Center)

The Ministry of the Interior and Administration (MSWiA) has extended the buffer zone on the Polish-Belarusian border for another 90 days, effective from March 6 to June 4, 2026.

- The Council of Ministers (RM), with Parliamentary approval, extended the temporary suspension of the right to asylum at the Belarusian border for an additional 60 days, from March 22 to May 21, 2026.
- There have been six confirmed deportations of individuals with a "Belarusian trace," including three to Afghanistan. Notably, one deportation occurred despite an interim measure issued by the European Court of Human Rights (ECHR).
- Due to the inability to submit applications for international protection, detention periods have been extended up to 18 months, leading to high overcrowding in guarded centers.
- Arbitrary detention practices have been noted at airports, affecting both asylum seekers and those subject to the Dublin procedure.
- Through various legal channels, HNLAC in Przemyśl secured the release of 25 individuals from the countries of the Horn of Africa and 12 from Afghanistan over the last two quarters.

	• Authorities are conducting proceedings for illegal border crossings, including at the Polish-German border. Many foreigners remain without legal representation or knowledge of these procedures. • Criminal charges or convictions are being used as a basis to refuse international protection.
Agenda point 3	**3. Ogólny przegląd sytuacji na granicy polsko-białoruskiej i obserwacje z monitoringu (We Are Monitoring)** **PL** • W 2025 roku 3164 osoby poprosiły o pomoc na granicy, a wsparcie udało się skutecznie zapewnić 819 osobom. • Wśród osób, którym udzielono pomocy, były 23 kobiety i 65 dzieci (w tym 56 dzieci bez opieki). • 957 osób zgłosiło, że potrzebuje opieki medycznej, a co najmniej 118 pacjentów wymagało leczenia w szpitalu po przekroczeniu granicy. • W ciągu roku przeprowadzono łącznie 400 interwencji humanitarnych. • Choć statystyki Straży Granicznej mówiły o 14 754 pushbackach w 2025 roku, grupa „We Are Monitoring" (WAM) udokumentowała 2077 konkretnych przypadków dotyczących 868 osób. • 277 osób zostało zawróconych na granicę wielokrotnie. • Grupa WAM udokumentowała pushbacki wobec 56 kobiet, 57 dzieci (w tym 53 bez opieki) oraz 29 osób zabranych bezpośrednio ze szpitali. • Wszystkie z 39 szczegółowych relacji zebranych od osób cofniętych na granicę zawierały opisy przemocy słownej lub fizycznej. • Od marca 2025 roku obowiązuje terytorialne i czasowe zawieszenie prawa do ochrony międzynarodowej. • W 2025 roku Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPCz) początkowo przychylnie rozpatrywał wnioski o środki tymczasowe (tzw. *interim measures*) związane z sytuacją na granicy (114 wniosków przyjęto, 13 odrzucono). Jednak do grudnia 2025 roku ETPCz zaczął odrzucać te wnioski, mimo że sytuacja zgłaszających się osób się nie zmieniła. • Spośród 1622 osób, których wnioski o azyl zostały przyjęte w 2024 roku po interwencji organizacji, co najmniej 10% (165 osób) i tak zostało zawróconych na granicę. Stało się tak pomimo obecności obserwatorów, którzy mieli pilnować legalności procedury i zapobiegać takim praktykom. https://wearemonitoring.org.pl/wp-content/uploads/2026/03/25-Raport-www.pdf - Raport We Are Monitoring "Nie pozwolili nam mówić. „Tymczasowe" zawieszenie praw człowieka na granicy polsko-białoruskiej" ENG

	General overview of the situation at the Polish-Belarusian border and monitoring observations (We Are Monitoring) **Humanitarian situation at the Polish-Belarusian Border (2025 Data)** •In 2025, 3,164 individuals requested support at the border, with assistance successfully provided to 819 people. •Those assisted included 23 women and 65 children, 56 of whom were unaccompanied minors. •957 individuals reported a need for medical care, and at least 118 patients required hospitalization after crossing. •A total of 400 humanitarian interventions were conducted during the year. **Monitoring of "Pushbacks"** •While Border Guard statistics recorded 14,754 pushbacks in 2025, the "We Are Monitoring" (WAM) group documented 2,077 specific cases involving 868 individuals. •277 people experienced multiple pushbacks. •WAM documented the pushback of 56 women, 57 children (53 unaccompanied), and 29 individuals directly from hospitals. •All 39 in-depth testimonies collected from those pushed back included descriptions of additional verbal and/or physical violence. **Legal and procedural concerns** •Since March 2025, territorial and temporary" suspension of the right to international protection has been in place. •In 2025, the European Court of Human Rights (ECHR) initially handled border-related interim measures requests positively (114 accepted, 13 rejected). However, by December 2025, the ECHR began rejecting requests despite no change in the applicants' situations. •Of the 1,622 people whose asylum applications were admitted in 2024 following an intervention by an organization, at least 10% (165 people) were still pushed back—despite the presence of monitors intended to ensure the legality of the procedure and prevent such practice. https://wearemonitoring.org.pl/wp-content/uploads/2026/03/25-Raport-www.pdf - Report of the We Are Monitoring "Nie pozwolili nam mówić. „Tymczasowe" zawieszenie praw człowieka na granicy polsko-białoruskiej"
Agenda point 4	• **Sytuacja dzieci bez opieki (Stowarzyszenie Interwencji Prawnej)** **PL** • Dzieci bez opieki są obecnie wyjątkiem od przepisów o „zawieszeniu" prawa do azylu na granicy. Po przekroczeniu granicy białoruskiej zachowują one prawo do złożenia wniosku o ochronę międzynarodową.

- Wyzwania na granicy (Terespol): Mimo przysługujących praw, wnioski nie zawsze są przyjmowane. Akty urodzenia bywają ignorowane, a służby często polegają wyłącznie na danych z paszportu, nie biorąc pod uwagę tego, co mówi samo dziecko.
- Od stycznia 2026 roku detencja (umieszczanie w ośrodkach strzeżonych) jest prawnie dozwolona dla małoletnich od 15. roku życia. Dotyczy to zarówno procedury ochrony międzynarodowej, jak i procedury powrotowej.
- Wspólny dokument rzeczniczy wydany przez MSF (Lekarze bez Granic), Save the Children i WAM zwraca uwagę, że obecne metody ustalania wieku są jednowymiarowe i niezgodne z wiedzą medyczną. Brakuje im standaryzacji i nie uwzględniają marginesu błędu.
- Nie ma jednej dorosłej osoby, która byłaby upoważniona do reprezentowania dziecka we wszystkich postępowaniach, co prowadzi do chaosu informacyjnego i braku kompleksowej opieki prawnej. SIP współpracuje z ELIL (Europejscy Prawnicy na Lesbos) oraz Rzecznikiem Praw Dziecka nad stworzeniem listy wykwalifikowanych kuratorów.
- Placówki opiekuńcze często niechętnie przyjmują małoletnich bez opieki. Ostatnie przypadki to:
  - Chłopiec ze złamanymi nogami, który trafił do schroniska dla bezdomnych, ponieważ żadna inna instytucja nie chciała go przyjąć.
  - Młoda matka z niepełnosprawnością, dla której nie udało się znaleźć odpowiedniego miejsca.
- Publikacje SIP: https://interwencjaprawna.pl/dzialania/publikacje/

ENG

Situation of unaccompanied children (Association for Legal Intervention)

- Unaccompanied minors are currently an exception to the border "suspension regulations". They maintain the right to apply for international protection after crossing the Belarusian border.
- Border challenges (Terespol): Despite legal rights, applications are not always accepted. Birth certificates are often ignored, and authorities frequently rely solely on passport data regardless of the child's actual testimony.
- As of January 2026, detention is legally permissible for minors starting from age 15, applicable both in international protection and return procedures.
- A joint advocacy note by MSF, Save the Children, and WAM highlights that current age assessment methods are one-dimensional and do not align with medical knowledge. They lack standardization and fail to account for margins of error.
- There is no single adult authorized to represent a child across all proceedings, leading to information chaos and a lack of comprehensive legal care. SIP is working with the ELIL and the Children's Rights Ombudsman to establish a list of qualified guardians (kuratorzy).
- Care facilities are often reluctant to accept unaccompanied minors. Recent cases include:
  - A boy with broken legs placed in a homeless shelter because no other institution would take him.
  - A young mother with a disability for whom no appropriate placement could be found.

SIP Support Programs and Resources

- Direct Support: SIP provides mentoring for facility staff, psychosocial support, and legal assistance by acting as guardians

	for minors. • New Publication: A practical guide titled *"Unaccompanied Minors in the International Protection Procedure: A Practical Guide for Guardians"* is available for download. Publikacje - Stowarzyszenie Interwencji Prawnej • Upcoming Training: SIP is hosting specialized training for facility staff and caseworkers in Warsaw and online from May 20–22, 2026, covering practical law, intercultural communication, and institutional cooperation. Registration: p.zajac@interwencjaprawna.pl
Agenda point 5	Kolejne spotkanie Sektora Ochrony (Protection Sector) zaplanowano na **28 maja o godzinie 14:00**. Temat zostanie jeszcze potwierdzony. Jeśli Wasze organizacje mają nowe raporty lub informacje, którymi chcą się podzielić, prosimy o zgłaszanie propozycji tematów na adres: polwaprtsector@unhcr.org Next Protection Sector is planned for 28 May at 2pm. Topic – to be confirmed. If organizations have new reports or update they want to share, please feel free to propose topics to: polwaprtsector@unhcr.org